

РЕШЕНИЕ

№ 21088

гр. София, 20.12.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ РАЙОНЕН СЪД, 63 СЪСТАВ, в публично заседание на двадесет и осми ноември през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: КРИСТИНА Н. КОСТАДИНОВА

при участието на секретаря ГАЛИНА ЦВ. ГОРАНОВА ШИПОВАЦ
като разгледа докладваното от КРИСТИНА Н. КОСТАДИНОВА Гражданско дело № 20221110152996 по описа за 2022 година

и за да се произнесе, взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 124 от ГПК.

Образувано е по искова молба на „Финансцентър“ ЕООД, с ЕИК: 201099699, подадена чрез процесуалния му представител – адв. П. Г., срещу А. Х. К., с ЕГН: *****, с която се иска да бъде признато за установено, че ответникът дължи на ищеца сумата от 411 лева – вземане по запис на заповед, ведно със законната лихва от датата на подаване на заявлението за издаване на ЗИПЗ по ч.гр.д. № 42381/2021 г. на СРС – 20.07.2021 г. до окончателното плащане на сумата. Претендират се и направените по делото разноски.

В исковата молба се твърди, че процесното вземане произтича от запис на заповед, издаден в полза на дружеството „Финансцентър“ ЕООД – на 13.08.2020 г. Издател на записа на заповед бил ответникът А. Х. К.. Уточнява се, че общата сума по записа на заповед била в размер на 915.20 лева, от която обаче ищецът претендирал едва 411 лева. Допълва се и че записът на заповед е платим от длъжника А. Х. К. на 15.03.2021 г.

На следващо място се излагат доводи, че записът на заповед бил редовен от външна страна и отговарял на изискванията за валидност, освен това бил издаден от посоченото в него лице.

На датата на плащане – 15.03.2021 г. обаче ответникът отказал да плати на ищеца сумата по ценната книга. Поради това ищецът образувал срещу същия заповедно дело, а предвид постъпилото по същото възражение настоящото исково производство, но само за част от сумата по ценната книга. С тези аргументи се иска предявеният иск да бъде уважен.

С исковата молба е представено копие на процесния запис на заповед от 13.08.2020 г.

В законоустановения срок по чл. 131 от ГПК от страна на ответника А. Х. К., чрез процесуалния му представител – адв. Н. И., е постъпил писмен отговор, с който искът се оспорва по основание, евентуално по размер. Посочва се, че записът на заповед в действителност обезпечавал задължения на ответника по договор за кредит между него като заемополучател и ищеца като заемодател. В тази връзка въвежда възражения, основани на каузалното отношение като поддържа на първо място, че не бил получил реално сумата по заема, а последният бил в крайна сметка реален договор. Поради това и счита, че договорът не бил породил действие. Евентуално излага подробни доводи, че следва да дължи връщане единствено на получената в заем чиста сума на кредита. В тази връзка поддържа, че редица клаузи от договора били в нарушение на императивни правила на ЗПК и ЗЗП. В частност се навежда и възражение на клаузата, с която била уговорена неустойка – за неизпълнение на задължение за предоставяне на гаранция. Прави се възражение за погасяване на претенцията по давност.

Предвид твърдението, че записът на заповед обезпечавал задължения по договор за заем – от ищцовото дружество е представен такъв – договор за потребителски кредит № 0001618/13.08.2020 г. с погасителен план в него, схема за погасяване, разписка за получена сума в брой.

Допусната и приета е съдебно счетоводна експертиза.

В съдебно заседание, проведено на 28.11.2023 г., ищцовото дружество, редовно призовано, изпраща представител – адв. Г., която изразява становище за уважаване на иска.

Ответникът А. К. се представлява в съдебното заседание от адв. И.. Последният поддържа, че искът бил недопустим, доколкото ищцовото дружество не било представило договора за кредит в заповедното производство, а дори и с исковата молба, а едва в последствие. Досежно основателността на претенцията се излагат доводи, че същата била изцяло евентуално частично неоснователна.

Софийският районен съд, след като прецени събраните по делото доказателства и взе предвид доводите и възраженията на страните, приема за установено от фактическа страна следното:

От ищцовото дружество е депозирано заявление за издаване на заповед за изпълнение на парично задължение въз основа на документ по чл. 417 от ГПК срещу ответника за вземането, част от което е предмет на настоящото производство. В тази връзка по подаденото заявление районният съд е издал заповед № 7808/06.08.2021 г. и изпълнителен лист по ч.гр.д. № 42381/2021 г. на СРС. Заповедта е връчена на длъжника чрез работодателя.

От представен по делото запис на заповед се установява, че същият е издаден на **13.08.2020 г.** в гр. София като падежът на задължението е на 15.03.2021 г. Записът на заповед е за сумата 915.20 лева. За издател на ефекта е посочен ответникът А. К., който е подписал документа и подписът му не е оспорен.

От представено по делото копие от договор за потребителски кредит № 0001618/13.08.2020 г. се установява, че на **13.08.2020 г.** между дружеството ищец като заемодател и ответника като заемополучател е сключен договор за паричен заем при следните параметри: сума на кредита: 400 лева, срок на кредита 8 месеца /8 месечни вноски/- при първо плащане с падеж – 13.09.2020 г. и последно плащане с падеж – 13.04.2021 г., годишен процент на разходите /ГПР/ 38.23 % и фиксиран годишен лихвен процент /ГЛП/ 37.98 %. При тези параметри общото задължение по кредита е в размер на 459.03 лева – като същото включва главница от 400 лева и 59.03 лева – договорна лихва. От своя страна една вноска възлиза на 57.38 лева.

По договора е уговорен и втори погасителен план – при начисляване на неустойка съгласно чл. 11.3 от договора. Посочената неустойка възлиза на 372.96 лева и съгласно втория погасителен план отново е разсрочена на шест месечни вноски и вече с неустойката месечните вноски възлизат на 104 лева всяка – отново с намаляващ размер на вноската като е посочено каква част от задължението за главница, договорна лихва и неустойка погасява всяка вноска. Съгласно договора тази неустойка се начислява ако кредитополучателят не представи в 7 дневен срок от сключване сделката обезпечение – банкова гаранция или застрахователна полица. С включена неустойка сумата, която кредитополучателят е следвало да заплати възлиза на общо 832 лева.

Договорът с погасителния план са подписани на всяка страниците от ответника заемополучател, като подписът му не е оспорен.

Страните не спорят, а и от представена по делото схема за погасяване се установява, че ответникът не е заплатил никакви суми по кредита.

От разписка № 0001618/13.08.2020 г. е видно, че ответникът е получил реално сумата от 400 лева по заема, което е удостоверил с подписа си – отново неоспорен.

На последно място от допусната по делото ССчетЕ се установява, че законната лихва върху чистата главница по кредита за периода от 14.04.2021 г. до 20.07.2021 г. възлиза на 10.89 лева, а върху пълната сума от 832 лева – възлиза на 22.65 лева. От своя страна ако ГПР включва и неустойката, то пълният му размер възлиза на 300.29 %.

Изготвената експертиза следва да бъде кредитирана, като неоспорена от страните и доколкото вещото лице е отговорило на поставените въпроси.

Така установената фактическа обстановка налага следните изводи от правна страна:

Искът е с правно основание по 422 от ГПК, вр. чл. 491 от ТЗ – за установяване вземането на ищеца към ответника по запис на заповед, за което е издадена заповед № 7808/06.08.2021 г. за изпълнение на парично задължение въз основа на документ по чл. 417 от ГПК и изпълнителен лист по ч.гр.д. № 42381/2021 г. на СРС

Издадената заповед за изпълнение е връчена на длъжника, който е депозирал в срока по чл. 414 от ГПК възражение срещу същата. Това е

наложило даване на указания за предявяване на иск в хипотезата на чл. 415, ал. 1, т. 1 от ГПК. В тази връзка предявеният установителен иск е допустим като целта му е установяване съществуването на вземането по съдебен ред в исково производство.

Подлежащото на изпълнение вземане в хипотезата на издадена заповед за изпълнение по чл. 417, т. 10 от ГПК въз основа на запис на заповед е вземането по редовен от външна страна менителничен ефект - така т. 17 от Тълкувателно решение № 4 от 18.06.2014 г. на ВКС по тълк. д. № 4/2013 г., ОСГТК. Записът на заповед е ценна книга, материализираща права, и доказателство за вземането. Уважаването на предявения иск се обуславя от установяването при условията на пълно и главно доказване от страна на ищеца наличието на действително правоотношение, възникнало по запис на заповед и редовен от външна страна запис на заповед като формална правна сделка.

Записът на заповед е едностранна, абстрактна правна сделка, при която издателят безусловно обещава на поемателя да заплати определена сума пари. Документ, който съдържа посочените в разпоредбата на чл. 535 от ТЗ реквизити представлява запис на заповед и е годен да породи задължението по него. Предвид естеството на предявения иск (по реда на чл. 422 от ГПК) и посоченото от ищеца в заявлението за издаване на заповед за незабавно изпълнение по чл. 417 ГПК основание за възникване на вземането му (менителнично задължение по процесния запис на заповед), съдът е длъжен служебно да прецени наличието на всички задължителни, съгласно закона, реквизити на процесния запис на заповед. Процесният запис на заповед е годен от външна страна, тъй като съдържа всички изискуеми съгласно чл. 535 от ТЗ реквизити - наименование "запис на заповед" в текста на документа и на езика, на който същият е написан; падеж; място на плащане (конкретен адрес в гр. София); дата и място на издаване и подпис на издателя. При извършването на тази проверка настоящият състав достига до извода, че представеният документ представлява валиден запис на заповед и е годен да породи посоченото в него задължение.

В настоящия случай обаче по делото се установява, че записът за заповед обезпечава задължения на своя издател по каузално правоотношение – договор за кредит № 0001618/13.08.2020 г. По същия ответникът е кредитополучател, а ищецът кредитодател. В тази връзка и съдът е длъжен да обсъди и наведените възражения, произтичащи от договора за кредит.

Предвид горното следва да се отбележи на първо място, че ответникът по настоящото производство освен качеството издател по записа на заповед има и качеството потребител по смисъла на § 13, т. 1 от Закона за защита на потребителите, доколкото е ФЛ и липсват данни ползваната от него услуга да е предназначена за извършване на търговска или професионална дейност.

Фактическият състав, от който възниква задължението на потребителя за връщане на заема, включва кумулативното наличие на следните елементи: действителен договор за потребителски кредит, предоставяне на договорения заем и настъпване на падежа на вземането за неговото връщане.

От предмета на процесния договор, страните и съдържанието на правата и задълженията, съдът прави извода, че е налице договор за потребителски кредит по смисъла на чл. 9 от ЗПК. В тежест на ищеца е да установи, че между страните по делото е сключен потребителски кредит, неговото съдържание, както и усвояването на паричните средства.

В настоящия случай съдът намира, че исковата претенция е основателна до сумата от 400 лева – главница по договора за кредит. Това е така, доколкото, видно от разписката за получена сума, главницата по договора за кредит е получена реално от ответника. Не става ясно за какво се претендира обаче сумата от 11 лева. От своя страна самият запис на заповед е издаден за сумата от 915.20 лева – при задължения по кредита вкл. с неустойката в размер на общо 832 лева. Записът на заповед е издаден в деня на сключване на договора за кредит и е с падеж преди падежа на договора за кредит, което изключва вероятността сумата да включва наказателни лихви или обезщетение за забава. Освен това от пълния размер на сумата по записа на заповед по настоящото дело се претендира едва сумата от 411 лева – като претенцията не е заявена като частична /а заповедта за изпълнение е частично обезсилена/. Поради това и съдът намира, че заявената претенция по настоящото дело изчерпва напълно претенциите на дружеството към ответника издател на ценната книга, произтичащи от същата.

Предвид горното не става ясно на какво се дължи разликата между задълженията по кредита в общ размер от 832 лева /вкл. с неустойката/ и пълния размер на сумата по записа от 915.20 лева. Поради това и не става ясно за какво се претендира сумата от 11 лева – дали за част от договорната лихва /същата възлиза на 59.03 лева и не съвпада със сумата от 11 лева/ или за част от неустойката или за неустановеното по основание задължение от 83.20 лева /разликата между 915.20 лева и 832 лева/ или за обезщетение за забава или друго. Поради това и съдът е в обективна невъзможност да прецени дали сумата от 11 лева е начислена на длъжника законосъобразно. В тази връзка и само за пълнота следва да се отбележи, че съгласно трайната съдебна практика – сумата от 372.96 лева – неустойка по чл. 11 от договора за кредит представлява задължение по неравноправна клауза – доколкото не отговаря на изискванията и обезпечителния характер на задължението за неустойка. По подробни мотиви за недействителността на това задължение обаче съдът не намира за нужно да излага, доколкото не става ясно дали сумата от 11 лева е част от същото.

На последно място само за пълнота съдът намира за нужно да отбележи, че възражението на ответника за недопустимост на производството поради липса на данни по договора за кредит по заповедното производство се явява неоснователно. Действително от гледна точка яснота на заявлението за издаване на заповед за изпълнение и предвид предмета на дейност на дружеството заявител е следвало последното да предостави доказателства за сключения договор за паричен заем. За съжаление обаче заявлението не е било оставено без движение и заповедното дело е останало неизяснено поради пропуск на съдията докладчик по същото. Така или иначе настоящото исково производство представлява продължение на заповедното дело с

участието на двете страни и в него няма пречка за отстраняване непълнотите в доказателствения материал по заповедното производство.

По исканията за разноси на страните:

Съгласно т. 12 от Тълкувателно решение № 4/18.06.2014 г. по тълк. д. № 4/2013 г. на ОСГТК на ВКС съдът, който разглежда иска по чл. 422 респ. чл. 415, ал. 1 от ГПК, следва да се произнесе по дължимостта на разноските, направени в заповедното производство като съобразно изхода на спора разпредели отговорността за разноси, както в исковото, така и в заповедното производство.

Искане за разноси са направили и двете страни:

По разноските в производството по **ч.гр.д. № 42381/2021 г. по описа на СРС /заповедно производство/:**

В това производство заявителят ищец претендира разноси от 25 лева държавна такса. С оглед изхода на делото от тази сума му се дължат 10.93 лева съобразно уважената част от претенцията.

Длъжникът се представлява от адв. К. Б., която претендира разноси за адвокат от 360 лева – по реда на безплатната правна помощ. Тук обаче съдът съобразява, че на адвокат Б. вече са присъдени разноси съобразно обезсилената част от заповедта. Поради това предвид изхода на настоящото дело ѝ се дължат разноси от 9.64 лева – съобразно отхвърлената част от претенцията.

На длъжника лично следва да бъде присъдена обаче изцяло сумата от 25 лева – разноси за държавна такса в производството по чл. 423 от ГПК – по в.ч.гр.д. № 6625/2022 г. по описа на СГС, доколкото възражението му е прието.

По разноските в производството по **гр.д. № 52996/2022 г. по описа на СРС /исково производство/:**

В това производство ищцовото дружество претендира разноси за държавна такса от 25 лева, 400 лева адвокатско възнаграждение и 350 лева депозит за експертиза. От сумата от общо 775 лева съобразно уважената част от претенцията му се дължат 754.26 лева.

От своя страна процесуалният представител на длъжника – адв. Н. И. претендира сумата от 480 лева – адвокатско възнаграждение по реда на безплатната правна помощ. От тази сума на адв. И. се дължат 12.85 лева – съобразно отхвърлената част от исквете.

Водим от горното, Софийският районен съд:

РЕШИ:

ПРИЗНАВА ЗА УСТАНОВЕНО, че А. Х. К., с ЕГН: ***** и адрес: гр. София, ул. Иларион Драгостинов № 17, вх. 4, ет. 4, ап. 83 **ДЪЛЖИ НА** „Финансцентър“ ЕООД, с ЕИК: 201099699 с адрес на управление: гр. София, бул. Гоце Делчев № 103, ет. 2, офис 3, сумата от **400 лева** – вземане

по запис на заповед, издаден в полза на дружеството „Финансцентър“ ЕООД – на 13.08.2020 г. от ответника А. Х. К. за сумата от общо 915.20 лева, като записът на заповед обезпечава задължения на А. Х. К. по договор за потребителски кредит № 0001618/13.08.2020 г., сключен между дружеството като заемодател и ответника като заемополучател и процесната присъдена сума представлява главницата /чиста стойност/ по договора за кредит, ведно със законната лихва върху главницата от 400 лева от датата на подаване на заявлението за издаване на ЗИПЗ по ч.гр.д. № 42381/2021 г. на СРС – 20.07.2021 г. до окончателното плащане на сумата **КАТО ОТХВЪРЛЯ** иска за сумата от **11 лева** – разликата до пълния размер на заявената претенция от 411 лева – вземане по запис на заповед, издаден в полза на дружеството „Финансцентър“ ЕООД – на 13.08.2020 г. от ответника А. Х. К. за сумата от общо 915.20 лева, поради неоснователност на иска в тази му част.

ОСЪЖДА А. Х. К., с ЕГН: ***** и адрес: гр. София, ул. Иларион Драгостинов № 17, вх. 4, ет. 4, ап. 83 **ДА ЗАПЛАТИ** на основание чл. 78, ал. 1 от ГПК на „Финансцентър“ ЕООД, с ЕИК: 201099699 с адрес на управление: гр. София, бул. Гоце Делчев № 103, ет. 2, офис 3 сумата от **10.93 лева** – разноски в производството по ч. гр. д. № 42381/2021 г. по описа на СРС и сумата от **754.26 лева** – разноски в производството по настоящото гр.д. 52996/2022 г. на СРС съобразно уважената част от претенцията.

ОСЪЖДА „Финансцентър“ ЕООД, с ЕИК: 201099699 с адрес на управление: гр. София, бул. Гоце Делчев № 103, ет. 2, офис 3 **ДА ЗАПЛАТИ** на основание чл. 78, ал. 1 от ГПК на А. Х. К., с ЕГН: ***** и адрес: гр. София, ул. Иларион Драгостинов № 17, вх. 4, ет. 4, ап. 83 сумата от **25 лева** – разноски за държавна такса в производството по в.ч.гр.д. № 6625/2022 г. по описа на СГС.

ОСЪЖДА „Финансцентър“ ЕООД, с ЕИК: 201099699 с адрес на управление: гр. София, бул. Гоце Делчев № 103, ет. 2, офис 3 **ДА ЗАПЛАТИ** на основание чл. 78, ал. 3 от ГПК вр. с чл. 38, ал. 1, т. 2 от ЗАдв. на адвокат К. Б. сумата от **9.64 лева** за осъществена безплатна правна помощ по ч. гр. д. № 42381/2021 г. по описа на СРС– съобразно отхвърлената част от претенцията.

ОСЪЖДА „Финансцентър“ ЕООД, с ЕИК: 201099699 с адрес на управление: гр. София, бул. Гоце Делчев № 103, ет. 2, офис 3 **ДА ЗАПЛАТИ** на основание чл. 78, ал. 3 от ГПК вр. с чл. 38, ал. 1, т. 2 от ЗАдв. на адвокат Н. И. сумата от **12.85 лева** за осъществена безплатна правна помощ по настоящото гр. д. № 52996/2022 г. по описа на СРС – съобразно отхвърлената част от претенцията.

СЛЕД влизане на решението в сила на решението, изисканото ч. гр. д. № 42381 по описа за 2021 г. на Софийски районен съд да бъде върнато на съответния състав, като към него се приложи и препис от влязлото в сила решение по настоящето дело.

РЕШЕНИЕТО подлежи на обжалване пред СГС в двуседмичен срок от връчването му на страните.

Съдия при Софийски районен съд: _____